

PELAGIA KARMSUND FISKEMEL
Postboks 444
5805 Bergen

Saksbehandler:
Jan Meling

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Pelagia Karmsund Fiskemel Kontrollnummer: 2021.252.I.SFRO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Lars Helge Wold

Fra Statsforvalteren i Rogaland:
Jan Meling

Andre deltagere fra virksomheten:
Souhila Dif
Arne Haaland

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Rogaland:
Linn Berge Vormedal
Elisabeth Ellingsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra digitalt tilsyn ved Pelagia Karmsund Fiskemel den 20. mai 2021. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Rogaland avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen. Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1 i denne inspeksjonen da kravet om oppsamlingsenhet ikke er oppfylt og at det ikke er søkt Miljødirektoratet om fristutsettelse evt. unntak fra denne bestemmelsen

Avvik:

- Virksomhetens kjemikalietank på over 2m³ er ikke er tilknyttet et tilfredsstillende oppsamlingsarrangement
- Virksomheten måler ikke alle utslippskomponentene korrekt i henhold til tillatelsen.
- Virksomheten har ikke utført skriftlige substitusjonsvurderinger

Anmerkninger:

- Virksomhetens miljørisikovurdering kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

1. juni 2021	Jan Meling	Mariann Størksen
dato	kontrollør	fung. seksjonsleder
	Statsforvalteren i Rogaland	

Kopi av rapporten sendes til:

- Karmøy kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: PELAGIA KARMSUND FISKEMEL	
Organisasjonsnr.: 971654945	Eies av: 989094823
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209 - Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers	

Kontrollert enhet

Navn: Pelagia Karmsund Fiskemel	Anleggsnr.: 1149.0001.01
Kommune: Karmøy	Fylke: Rogaland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt: 13. november 2018	Sist endret: 23. januar 2020

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen er en del av en nasjonal tilsynsaksjon i regi av Miljødirektoratet for produsenter av fiskemel og fiskeolje. Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av lov eller tillatelse overholdes.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Vi ser alvorlig på avvik nr. 1 som ble avdekket i denne inspeksjonen. Pelagia Karmsund Fiskemel må sende inn en egen skriftlig redegjørelse innen **28. juni 2021** som beskriver hvilke tiltak som er gjennomført for å lukke avvik 1.

Pelagia Karmsund Fiskemel plikter snarest å rette opp øvrige avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Pelagia Karmsund Fiskemel innen **23. august 2021** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik 2 og 3 er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfropost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Rogaland v/Jan Meling.

4. Vurdering av bruk av tvangsmulkt

Statsforvalteren vurderer å varsle tvangsmulkt (jf. *forurensningsloven § 73*) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik 1 er rettet innen **28. juni 2021**.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 100 000,-.

5. Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for kontroller på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av kontrollen. Vi varsler derfor at vi i henhold til forvaltningsloven § 16, tar sikte på å fastsette gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Dette betyr i så fall at dere skal betale kr. 27 100,- i gebyr for kontrollen.

Hjemmel for et vedtak om sats for kontroll av virksomheter er forurensningsforskriften § 39-7. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Rogaland innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Rogaland (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens kjemikalietank på over 2m³ er ikke er tilknyttet et tilfredsstillende oppsamlingsarrangement

Avvik fra:

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-6 pkt. c (2. ledd)

Kommentarer:

Virksomheten har tre kjemikalietanker hver på 37 m³ som inneholder henholdsvis eddiksyre, natronlut og salpetersyre. Tankene med lut og salpetersyre er plassert inne i produksjonshallen mens eddiksyretank står ute ved kaien. Tankene faller inn under forurensningslovens kapittel 18 sitt virkeområde. Kapitlet stiller blant annet krav til at tanker som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, skal ha et effektivt oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum, eller 110 % av den største tankens volum når oppsamlingsarrangementet omfatter flere tanker. Oppsamlingsarrangementet skal tåle de aktuelle kjemikaliene og lovkravet trådte i kraft 1. januar 2019. Tanker innendørs vil ha akseptabelt oppsamlingsarrangement dersom utslipp fanges opp før det renner ut i miljøet eller det dreneres til en tett kjeller under tanken.

Virksomheten opplyste at et eventuelt utslipp fra eddiksyretanken vil følge helning på kaien og ledes til sluk som går til renseanlegget. Statsforvalteren ser ikke at dagens oppsamlingsarrangement for eddiksyretanken tilfredsstiller kravet om en effektiv oppsamling, og virksomheten driver dermed i strid med regelverket.

Miljødirektoratet kan i enkelte restriktive tilfeller gi unntak fra forskriften. Dersom en virksomhet ønsker å søke om unntak fra krav i kapittel 18, må det gå klart frem av søknaden hvilken paragraf det søkes unntak fra og hva bedriften søker om. En søknad bør begrunnes, og det bør legges spesiell vekt på de miljømessige fordeler/ulempet et unntak vil medføre, kostnadene for tiltaket, bedriftens fordeler hvis unntaket innvilges, eventuelle tekniske problemer ved å imøtekomme forskriftskravene, forholdet til annet lovverk, andre kompenserende tiltak som vil gjennomføres dersom unntak innvilges, tidsplan etc. Det kan være at også andre kostnader eller nytteverdier skal vektlegges. Det er derfor viktig at søknaden gir et så fullstendig bilde av situasjonen som mulig ved det anlegget det søkes unntak for. En slik søknad skulle vært på plass innen 1.1.2019. En eventuell søknad til Miljødirektoratet må sendes inn med Statsforvalteren i Rogaland på kopi.

Avvik 2

Virksomheten måler ikke alle utslippskomponentene korrekt i henhold til tillatelsen

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren av 13.11.2018 sist endret 23.01.2020 vilkår 3.1

Kommentarer:

I tillatelsen fremkommer det at virksomheten har tre kilder for utslipp til vann: Prosessavløpsvann (kondensat), vaskevann og kjølevann. Tillatelsen setter grenser for konsentrasjonen av utslippskomponenter av prosessvann (prosessavløpsvann/kondensat og vaskevann).

Virksomheten opplyser at prøvetaking av utslipp til vann inkluderer kjølevann. Ifølge tillatelsen skal prøvetaking gjelde kun prosessvann/kondensat og vaskevann. Innrapporterte resultater vil derfor være utvannet og ikke representative for det tillatelsen ber om.

Temperaturen i fettavskiller skal ikke overstige 30°C, men virksomheten kan ikke dokumentere at de er innenfor dette kravet.

I tillatelsen er det krav om at pH i prosessvannet skal måles kontinuerlig og at grensen skal ligge mellom pH 6 og 9. Dette skal ikke måles 6 ganger i året slik som øvrige komponenter. Virksomheten har ikke et system for kontinuerlig pH-måling og overvåking. Virksomheten skal i henhold til tillatelsen også ha et system for automatisk mengdemåling av prosessvannet.

Virksomheten må følge tillatelsens vilkår eller søke om endring av tillatelsen dersom dette ikke er mulig å gjennomføre.

Avvik 3

Virksomheten har ikke utført skriftlige substitusjonsvurderinger.

Avvik fra:

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollen) § 3a.

Kommentarer:

Alle virksomheter som bruker produkter som inneholder kjemikalier som kan være en risiko for helse og/eller miljø omfattes av substitusjonsplikten. Plikten innebærer å finne ut hvilke kjemikalier som kan utgjøre en fare og vurdere risikoen for helse og/eller miljøet. Virksomheten har plikt til å skaffe seg denne kunnskapen og vurdere om inneværende produkter kan erstattes med mindre farlige alternativer- Det skal gjennomføres substitusjon av kjemikalier dersom dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulemper, evt. velge andre arbeidsmetoder for å unngå farlige kjemikalier.

Alle vurderinger som blir gjort i forhold til substitusjon skal dokumenteres skriftlig. Virksomheten opplyser at de bruker EcoOnline hvor det er gitt en oversikt over kjemikalier som benyttes på anlegget, men virksomheten kunne ikke vise til dokumentasjon på gjennomførte substitusjoner.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens miljørisikovurdering kan forbedres.

Kommentarer:

Virksomheten har utarbeidet en miljørisikovurdering gjennom Purenviro sammen med Pelagia Egersund Sildoljefabrikk datert 28.04.2021. Virksomheten må påse at miljørisikoplanen blir lokasjonsspesifikk og ha gode rutiner for når og hvordan miljørisikovurderingen skal oppdateres.

Sannsynlighet og konsekvens er delt i tre kategorier. For sannsynlighet blir følgende kriterier brukt:

- 1: Teoretisk mulighet kun. Vi har ikke hørt om eksempler. Vi tror ikke det kommer til å skje.
- 2: Vi har hørt om lignede eksempler.
- 3: Vi tror det kommer til å skje i anleggets levetid.

Dersom ikke disse kriteriene for sannsynlighet ikke omdefineres vil det være svært få tilfeller som ikke vil havne i kategori 3. Virksomheten har definert flere av scenarioene i miljørisikovurderingen som kategori 1 og 2 og som vil si at virksomheten ikke tror dette vil kunne skje i anleggets levetid.

Risikoreduserende tiltak er beskrevet som merknader i miljørisikovurderingen, og er ikke utarbeidet som en handlingsplan. Dersom en handlingsplan er nødvendig skal denne inneholde hvem som er ansvarlig for gjennomføring og frist for gjennomføring.

9. Andre forhold

Lukt

Virksomheten foretok luktundersøkelser i mai 2020 og resultatene fra undersøkelsene tilsier at luktimmisjonen er innenfor tillatelsens krav. Virksomheten benytter overvåkingsprogrammet TOM (Total Odour Management) for lukt utarbeidet av PurEnviro. Virksomheten har fått utarbeidet dokumentasjon i samsvar med punkt 4.2.1 i tillatelsen (lukthåndteringsplan og kommunikasjonsplan) som foreløpig ikke er implementert. Virksomheten opplyser likevel at det foreligger en kommunikasjonsplan i nåværende internkontrollsystem, og at virksomheten i praksis svarer på alle klager i TOM.

Selv om luktundersøkelsene viser at luktimmisjonen er innenfor tillatelsens krav, så mottar både Statsforvalteren og bedriften naboklager på lukt. I forbindelse med luktproblematikken ved Karmsundet, har Statsforvalteren gitt pålegg til bedriftene om å foreta undersøkelser i felleskap. Dette forholdet følges opp i egen sak.

Utslipp til luft

Virksomheten har anlegg for energiproduksjon med maksimalt 37 MW innfyrt effekt. Virksomheten benytter kun naturgass via rørledning som brensel. Dette anlegget reguleres av forurensningsforskriften kapittel 27 om forbrenning av rene brensler.

Virksomheten viser til et måleprogram for utslipp til luft fra forbrenningsanlegget. Statsforvalteren påpeker at måleprogrammet må oppdateres slik at kravene i forskriften er inkludert, samt at måleprogrammet viser til gjeldende dokumentasjon.

Tanklagring

Forurensningsforskriften kapittel 18 stiller egne krav til risikovurdering, kompetanse, barrierer, teknisk tilstand, vedlikehold, rutiner, drift, overvåking, merking, lageroversikt, adgang og beredskap. Ikke alle forebyggende tiltak etter kapittel 18 var prioriterte tema under denne aksjonen og virksomheten må sikre at rutiner, tiltak og dokumentasjon for kjemikalietankene i tråd med dette kapitlet. Miljødirektoratets veileder M536 | 2016 «Veiledning til Tankforskriften» kan være et nyttig verktøy for utbedring av eksisterende rutiner.

Internkontroll

Statsforvalteren registrerte under tilsynet at virksomheten manglet oversikt og kontroll over interndokumentasjonen. Vi oppfordrer virksomheten til å foreta en gjennomgang av internkontrollsystemet for å systematisere dokumentasjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren